

GIẢI PHÁP THIẾT KẾ KHÔNG GIAN VĂN PHÒNG Ở VIỆT NAM THEO PHONG CÁCH KIẾN TRÚC HỮU CƠ (OFFICE SPACE DESIGN SOLUTIONS IN VIETNAM IN ORGANIC ARCHITECTURAL STYLE)

Ths. KTS. Lê Thái Lai*

Tóm tắt: Dựa trên sự thay đổi của thị trường thiết kế văn phòng tại Việt Nam, hướng tới trải nghiệm và lợi ích của nhân viên, cùng sự biến động trong nhu cầu không gian làm việc sáng tạo, mang tính nghệ thuật độc đáo của nhóm nhân sự trẻ. Tác giả bài viết đã nghiên cứu, học hỏi và đề xuất các giải pháp thiết kế không gian văn phòng ở Việt Nam theo phong cách kiến trúc hữu cơ để không gian làm việc không còn nhàm chán, đơn điệu, kích thích sự sáng tạo và hứng khởi của nhân viên.

Từ khóa: Thiết kế, không gian, văn phòng, phong cách, kiến trúc hữu cơ.

Abstract: Based on changes in the office design market in Vietnam, towards the experience and benefits of employees, along with fluctuations in the need for creative, unique artistic workspaces of a group of young employees, the author of the article has researched, learned and proposed solutions to design office space in Vietnam in an organic architectural style so that the working space is no longer boring and monotonous, stimulating employee's creativity and excitement.

Keywords: Design, space, office, style, organic architecture.

Nhận bài ngày 12/3/2023, chỉnh sửa ngày 20/4/2023, chấp nhận đăng ngày 17/5/2023.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong thời đại công nghệ và sự phát triển của các doanh nghiệp, không gian văn phòng đã trở thành một yếu tố rất quan trọng trong việc thu hút và giữ chân nhân sự. Tính độc đáo, sáng tạo trong thiết kế không gian văn phòng cũng đóng vai trò quan trọng trong việc mang lại sự hài lòng cho nhân viên và tạo ra một môi trường làm việc hiệu quả. Đặc biệt, với sự xuất hiện của thế hệ Gen Z, một thế hệ có xu hướng quan tâm đến các yếu tố thân thiện với môi trường và nghệ thuật, yêu cầu về văn phòng không chỉ giới hạn ở tính tiện nghi và chức

năng mà còn phải thể hiện sự đẹp mắt và độc đáo.

Quá trình làm việc, giải quyết bất cập và tìm kiếm giải pháp thiết kế không gian văn phòng ở Việt Nam, cũng như học hỏi, tìm tòi những giải pháp đến từ các nước phát triển trên thế giới, tác giả đã nghiên cứu giải pháp thiết kế không gian văn phòng ở Việt Nam theo phong cách kiến trúc hữu cơ.

THỰC TRẠNG

Hiện nay ở Việt Nam do nhiều lý do, các doanh nghiệp khá dễ dãi trong việc lựa chọn phương án thiết kế không gian

văn phòng cho nơi làm việc hàng ngày. Các phương án thiết kế thường ưu tiên tối ưu hoá công suất diện tích mặt bằng sử dụng, chưa quan tâm nhiều đến yếu tố thẩm mỹ và các yếu tố tác động đến tâm lý người sử dụng, cũng như hình ảnh của doanh nghiệp.

Văn phòng ở dạng này đang tồn tại những nhược điểm sau:

- Bố cục cho không gian văn phòng khô cứng và thiếu sáng tạo.
- Các không gian được sắp xếp chưa thực sự hợp lý, làm hạn chế sự giao tiếp và cộng tác giữa nhân viên.

*Khoa Kiến trúc, Đại học Kiến trúc Hà Nội

Email: lelai@icadvietnam.vn

- Về mặt thẩm mỹ, chưa có phong cách kiến trúc thống nhất từ bố cục không gian cho đến thiết kế chi tiết, các giải pháp màu sắc cũng như chiếu sáng.

- Văn phòng thiếu các không gian tiện ích cho nhân viên như là pantry, cooperative lab v.v.v

VAI TRÒ

Theo một khảo sát được ICADVietnam thực hiện tại hội thảo “Hormone hạnh phúc và trải nghiệm nhân viên” của Hiệp hội nhân sự (HRA) vào tháng 6/2023, có tới 73 % nhân viên được hỏi phản hồi rằng họ chưa hài lòng với văn phòng hiện tại. Để khắc phục những nhược điểm nêu trên, tác giả đề xuất giải pháp thiết kế không gian văn phòng mang phong cách kiến trúc hữu cơ: Mô phỏng hình dáng cấu tạo của hệ động thực vật có trong tự nhiên kết hợp cùng với giải pháp sử dụng vật liệu hay việc xử lý màu sắc, ánh sáng tuân theo các quy luật tự nhiên. Giải pháp thiết kế không gian văn phòng theo phong cách hữu cơ này mang lại các giá trị tích cực:

Giá trị thẩm mỹ

Vẻ đẹp của tự nhiên được con người cảm nhận qua nhiều thế hệ như một giá trị hiển nhiên được công nhận. Mô phỏng tự nhiên trong việc thiết kế không gian văn phòng mang lại giá trị thẩm mỹ cao cho không gian văn phòng, nó có tác động tích cực đóng góp cho việc tạo hình ảnh của doanh nghiệp.

Tác động tích cực đến tâm lý nhân viên

Theo nhiều nghiên cứu, đường nét, hình dáng không gian, chất cảm vật liệu, màu sắc, ánh sáng có tác động rất lớn đến tâm lý người sử dụng. Thực tế cho thấy các không gian thiết kế với đường nét mềm mại mô phỏng tự nhiên, ít góc cạnh mang lại cảm giác thư thái, an toàn. Con người có xu hướng thích ứng tốt hơn, tiếp nhận thông tin với các hình dạng mô phỏng tự nhiên tốt hơn bởi chúng thân thuộc hơn. Do đó, giải pháp hữu cơ tác động tích cực đến tinh thần của nhân viên trong văn phòng, giúp cho nhân viên gắn bó với doanh nghiệp và tạo năng suất làm việc tốt hơn.

Tác động tích cực tới môi trường

Ngoài việc tạo đường nét hình dáng không gian mô phỏng tự nhiên, giải pháp hữu cơ chú trọng việc sử dụng vật liệu tự nhiên hay áp dụng các giải pháp kỹ thuật

Văn phòng làm việc của Công ty Lavie, thuộc tập đoàn Nestle

Không gian tổ chức sự kiện của văn phòng Tomochain được mô phỏng hình cây

thân thiện với môi trường, giảm việc sử dụng vật liệu nhân tạo và có hại, thay vào đó sử dụng các nguồn tài nguyên tự nhiên và tái tạo có thể phân hủy sinh học, thân thiện với môi trường.

Thiết kế hữu cơ có thể cải thiện hiệu quả năng lượng và chức năng của các tòa nhà và sản phẩm, bằng cách mô phỏng các cấu trúc và quy trình tự nhiên nhằm tối ưu hóa hiệu suất và khả năng thích ứng.

Thiết kế hữu cơ có tác dụng giáo dục ý thức trách nhiệm và nhận thức về môi trường giữa các nhà thiết kế và người dùng, bằng cách làm nổi bật mối liên hệ và sự phụ thuộc lẫn nhau giữa thế giới nhân tạo và tự nhiên.

Bên cạnh đó, các văn phòng theo phong cách hữu cơ hướng tới sự thân thiện với môi trường, thường được khuyến khích áp dụng các tiêu chuẩn xây dựng xanh, mà điển hình tại Việt Nam có 2 tiêu chuẩn phổ biến là Lotus và WELL.

GIẢI PHÁP

Giải pháp không gian tổng thể

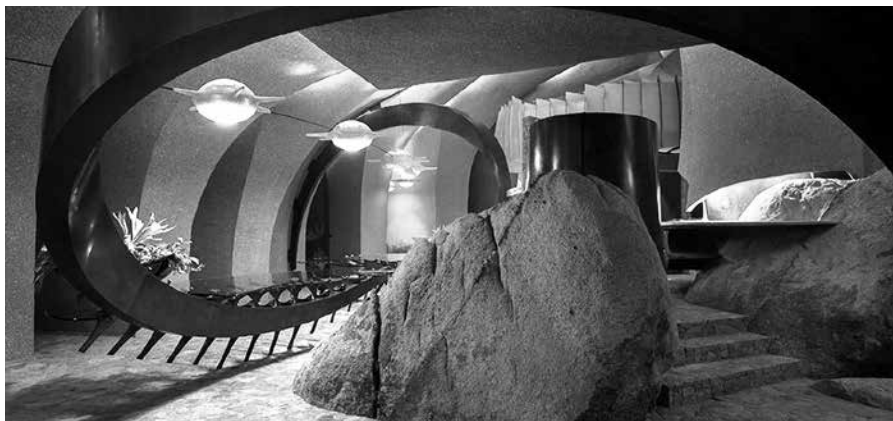
Không gian văn phòng hiện đại thường có xu hướng mở. Việc sử dụng các không gian liên hoàn như đón tiếp,

làm việc, không gian ăn uống kết hợp nghỉ ngơi giải trí, không gian tổ chức sự kiện tạo lên một không gian lớn có các chức năng hỗ trợ cho nhau. Không gian này có thể được coi là không gian chính trong văn phòng. Để áp dụng phong cách hữu cơ cho thiết kế các không gian nêu trên, văn phòng cần có bố cục hài hòa, thoáng đãng và linh hoạt. Sử dụng đặc trưng là các đường nét mềm mại, uốn lượn, đường cong không định hình mô phỏng tự nhiên.

Việc ngăn chia các chức năng chính chỉ mang tính ước lệ bằng các đường nét được tạo ra ở dưới sàn, trên trần hoặc các vách ngăn lửng hoặc bằng các đồ nội thất văn phòng. Mô phỏng dòng sông hay hình cong của lá cây, tế bào sống,... được bố trí theo tổng thể hài hòa, có chủ đề.

Văn phòng làm việc của Công ty Lavie, thuộc tập đoàn Nestle có concept là dòng suối xanh mềm mại tượng trưng cho nơi bắt đầu của nguồn nước khoáng thanh mát tự nhiên.

Ngoài ra, còn một số không gian nhỏ hơn cần sự riêng biệt như các phòng lãnh đạo, phòng họp, các phòng kỹ thuật là

Sử dụng vật liệu mô phỏng như trong một hang động tự nhiên

những không gian cần có giải pháp xử lý riêng nhưng vẫn phải mang phong cách hài hoà với tổng thể.

Giải pháp sử dụng vật liệu

Vật liệu là yếu tố quan trọng để tạo ra cảm giác hữu cơ cho không gian văn phòng. Vật liệu được khuyến khích dùng là các chất liệu tự nhiên hoặc mô phỏng tự nhiên, nhằm tạo nên một không gian làm việc thân thiện và an toàn cho người sử dụng.

Đối với các vật liệu như gỗ, nhựa tái chế, thậm chí nhân tạo mang tính thẩm mỹ cao, doanh nghiệp cũng cần chú trọng đến việc chống cháy và bảo dưỡng nhằm gia tăng thời gian sử dụng của nội thất.

Với các vật liệu có độ cứng cao như thủy tinh, kim loại hay đá tự nhiên, cần chú trọng trong chế tác để an toàn cho người sử dụng. Các loại vật liệu này có tính cách âm, cách nhiệt và chống

cháy hiệu quả, có thể sử dụng đa dạng trong cả nội thất và kiến trúc.

Giải pháp màu sắc và ánh sáng

Yếu tố màu sắc, thiết kế hữu cơ gần như không gò bó trong bất cứ khuôn khổ nào, bởi tự nhiên vốn đa dạng. Các màu sắc thường được sử dụng như màu xanh lá mô phỏng cây cỏ, màu nâu của gỗ và đất, màu xanh của biển trời... Các màu sắc rực rỡ khác như đỏ, vàng, cam thường được lấy làm điểm nhấn khiến không gian thêm sinh động.

Về ánh sáng, thiết kế hữu cơ thường hướng tới việc tối ưu các nguồn sáng tự nhiên. Ánh sáng tự nhiên được sử dụng không chỉ giúp doanh nghiệp tiết kiệm năng lượng, mà còn giúp bảo vệ môi trường, thân thiện hơn với người sử dụng, chúng đã được chứng minh là tốt cho mắt và tâm trạng.

Giải pháp sử dụng đồ nội thất/ trang trí

Không gian văn phòng thiết kế theo phong cách kiến trúc hữu cơ còn có thể được bổ sung thêm các yếu tố bằng các đồ nội thất và đồ trang trí.

CASE STUDY

Văn phòng Ravi Epic

Phong cách thiết kế chủ đạo của văn phòng Ravi là sử dụng những đường cong mềm mại, mang lại cảm giác dễ chịu và nhẹ nhàng, là điển hình của phong cách thiết kế hữu cơ. Sảnh lễ tân với trần gương mô phỏng mặt nước, được cách điệu bao quanh bởi đèn led tựa như một mặt hồ, kết hợp cùng màu xanh lá màu sắc của cỏ cây, khiến không gian ở đây dường như mô phỏng rừng rậm nhiệt đới.

Đường cong cũng được sử dụng cho khu vực Pantry, giúp cho không gian này trở nên đặc biệt hơn, giống như một quán cà phê thu nhỏ giữa văn phòng. Gam màu chủ đạo của khu Pantry là gam màu xanh - cam pastel. Đây là cách sử dụng màu vô cùng sáng suốt bởi màu pastel thường mang lại cảm giác nhẹ nhàng và thư thái, giúp nhân viên nạp lại năng lượng sau nhiều giờ làm việc căng thẳng. Ngoài ra, gam màu này có thể tạo ra cảm giác không gian mở rộng và thoáng đãng hơn.

Thiết kế với màu sắc gỗ, cỏ cây và tận dụng ánh sáng tự nhiên

Ghế sofa hình lá là điểm nhấn cho phong cách hữu cơ

Nội thất là những hình khối khác nhau nhưng đều mang nét mềm mại tạo ra cảm giác ấm áp, dễ chịu trong không gian của khu Pantry, giúp tạo ra một không gian thư giãn và tạo động lực cho nhân viên.

Văn phòng Kanetora

Đối với thiết kế văn phòng Kanetora, phong cách kiến trúc hữu cơ được thấy rõ nhất tại sảnh lễ tân. Vách sau được nối liền với bàn lễ tân tạo thành một đường cong cách điệu mềm mại, khéo léo. Khu

vực này còn được tạo điểm nhấn bởi một mảng trần sóng nước, tạo nên từ chất liệu kim loại với độ phản chiếu cao, từ đó không gian trở nên sáng và rộng hơn, khắc phục nhược điểm diện tích có phần nhỏ so với tiêu chuẩn thông thường.

Bên cạnh đó, bố trí một khu vực bàn trà và sofa dành cho khách hàng ngay trong sảnh, sử dụng màu xanh mát mắt kết hợp cùng kệ cây xanh, vừa tạo điểm nhấn cho không gian, vừa như một đảo nhỏ giữa đại dương.

KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

Kết luận

Sau quá trình nghiên cứu và trải nghiệm thực tế, có thể thấy phong cách thiết kế kiến trúc hữu cơ đang ngày càng phổ biến và được doanh nghiệp ưa chuộng bởi nó mang nhiều lợi ích bất ngờ. Thiết kế hữu cơ mô phỏng tự nhiên với đặc thù là những đường cong bất định mang tính thẩm mỹ cao, nâng cao giá trị thương hiệu của doanh nghiệp, đồng thời tác động tích cực đến nhân viên, tạo một môi trường thoải mái, năng động và an toàn.

Khuyến nghị

Đối với kiến trúc sư: Mỗi phong cách kiến trúc đều có những đặc trưng riêng, đòi hỏi kiến trúc sư cần tìm hiểu kỹ càng và vận dụng một cách khéo léo. Trong phong cách hữu cơ, vật liệu tác động rất lớn đến tổng thể không gian cũng như vẻ thẩm mỹ. Do đó, việc lựa chọn vật liệu thích hợp là vô cùng quan trọng. Có thể cân nhắc giữa vật liệu tự nhiên hoặc mô phỏng tự nhiên tùy theo nhu cầu của chủ đầu tư.

Đối với doanh nghiệp: Mỗi doanh nghiệp nên chọn phong cách thiết kế phù hợp với lĩnh vực kinh doanh cũng như định hướng xây dựng hình ảnh thương hiệu. Ví dụ, các doanh nghiệp trong lĩnh vực du lịch nghỉ dưỡng, các tổ chức cộng đồng hướng tới môi trường, mỹ phẩm thiên nhiên, Spa... rất phù hợp với phong cách thiết kế kiến trúc hữu cơ.

(Vũ Luân - BT)

Tài liệu tham khảo:

1. Organic design (1930-1960, 1990-present) - history of design. (n.d.). Retrieved from <https://cargocollective.com/hod/ORGANIC-DESIGN-1930-1960-1990-Present>.
2. AndreGruber(2019).Retrievedfrom <https://www.aesdes.org/2019/01/24/organic-design/>.
3. Thuy Trang (2019), Thiết kế hữu cơ – Organic Design là gì? - designs.vn.